

Er dit navn godt nok?

Af sognepræst Frede Tramm

Et af de første ord vi lærte, var vort eget navn. Længe inden du lærte at tænke teoretisk og abstrakt, vidste du det væsentligste om identitet, for du reagerede, når dit navn blev nævnt. Længe inden du mestrede sproget, kendte du betydningen af dit navn: "Jamen, det er jo mig".

Du valgte ikke selv dit navn. Det gjorde dine forældre. Det er der nogle, der er dybt fornærmede over, for de føler, at navnet er blevet dem påduttet. Men livet valgte du jo heller ikke selv. Det er ikke engang sikkert, dine forældre gjorde, - der er jo nogle, der betegner sig selv som "uheld", fordi man ikke var én, forældrene havde "planlagt" - (undertegnede er selv én dem). Men man kunne jo også vælge at se på livet som en gave, for en gave er noget, man får uden at have bedt om det, og sådan er det jo både med dit liv og med dit navn.

(Det kan for øvrigt godt være, at opfattelsen af en gave, som noget, man får uden at have bedt om det, er ved at forsvinde. Tænk blot på de ønskesedler, nutidens konfirmander, fødselarer og brudepar lægger ind hos de handlende, hvor man så kan gøre sit "gave"indkøb blandt de effekter, der endnu ikke er streget på listen. Man kan godt få fornemmelsen af, at man honorerer en bestilling, snarere end at man giver en gave).

Men både livet og navnet fik man altså, uden at have bestilt det, som ren foræring. Og navnet var det som allerede nævnt op til forældrene at vælge for deres barn. Og hvad var så begrundelserne for forældrenes valg? Ja, nogle gange fortøner det sig i det uvisse - blæser så at sige i vinden.

I gamle dage blev barnet ofte "opkaldt" efter en eller anden i familien, derved understregede man slægtskabet, et "du er her ikke alene, lille ven, du hører til i en familie, en slægt; du har en arv, en fortid, en tradition, du skal bære med dig ind i din fremtid og sætte dit præg på".

I nyere tid, da børnedødeligheden faldt, pensionsordninger blev indført og folks valgmuligheder blev flere, faldt fødselstallet, og traditionen med at opkalde børnene efter de gamle i slægten ophørte. Når jeg somme tider er så fræk at spørge mine konfirmander, hvorfor de hedder, som de hedder, er svaret ofte: "Mor og far syntes, det lød godt". Så blev lyden - eller musikken i navnet af betydning. At det er vigtigt, at navnet lydligt er smukt, vidste allerede Grundtvig, for han skrev jo: "Moders navn er en himmelsk lyd, så vide som bølgen blåner, moders røst er den spædes fryd og glæder, når issen gråner". Men når man kender Grundtvig, så ved man jo godt, at den gamle mente, at det var moderen, der satte musik i navnet og ikke navnet, der satte musik i moderen. Eller som de gamle sagde: "Det er personen, der gør navnet og ikke navnet, der gør personen". Enhver af os kender vist til, at der er et navn, vi ikke bryder os om, fordi vi kender én (og ikke for noget godt), der bærer netop det navn, mens omvendt et andet navn uvilkårligt bringer glæde i sindet, fordi man har den glæde at kende og værdsætte én, der hedder netop sådan.

Men hvis et navn bare er en lyd for én - ikke andet - så siger det jo ingenting.

I de senere år er der opstået en ny forvirret trosretning i Danmark, kaldet "nummereologi". Den baserer sig kort fortalt på den vildfarelse, at de forskellige

bogstaver har en talværdi. Konsekvensen af den teori er, at navnet får en talværdi, som man så kan kombinere med andre vigtige "personlige" talværdier - fødseldage- stjernekonstellationer m.m., og ud af det hele kommer der - gerne med såkaldte "nummereologers" hjælp (de tager sig betalt for det) et facit, der kan være godt eller dårligt. Er det godt, er det fint. Er det dårligt - og det er det mærkværdigvis ofte - så må man jo gøre noget ved det. Fødseldagen kan man ikke ændre, stjernerne kan man ikke rokke, men navnet - det kan man da bare få lavet om, og - hokus pokus, min fine ven, sådan skaber du dig et bedre liv. Det er naturligvis det rene skaberi, ja, hedenskab. Kristendom er det ikke og bliver det ikke. Dybest set er nummereologiens succes et tydeligt symptom på, at mange af tidens mennesker er utilfredse ikke bare med deres navn, men med sig selv, ja med deres liv. De har ondt i eksistensen. Et navneskift er i den forbindelse som at sætte en ny etikette på en flaske uden at skifte indholdet. Man er den samme, forbliver den samme. Og er det egentlig ikke godt det samme? For hvis ikke man skal være sig selv, hvem skal man så være?

Hvis man studerer navne, finder man ud af, at de fleste har en oprindelig betydning, selv om nogle meget gamle navnes oprindelse fortaber sig i det dunkle. Det indebærer, at den oprindelige tanke med et navn var, at man tillagde et lille nyt menneske betydning ved at give det netop dét navn. Idet man gav barnet navn, udtrykte man et ønske for dets liv, eller man sagde noget om, hvad barnet betød for én. For eksempel betyder Theodor "Guds gave" (det samme gør Dorthe, Ditte, Tea), Anna betyder "yndefuld" eller "smuk", Sofie betyder "den vise".

Men hvis man spørger folk nu om dage, om de ved, hvad deres eget navn betyder, så aner de fleste det ikke. Det er blot en lyd.

I Bibelen tillægges navnet stor betydning. Mange af vore navne er for øvrigt oprindeligt smukke bibelske navne. Lukasevangeliet fortæller, at Maria af englen Gabriel fik besked på, at hun skulle kalde sin søn Jesus, det betyder "Gud frelser". Og netop ved det valg af navn blev det forkyndt, hvem Marias søn er, og hvad meningen med hans liv og død er. Og Jesus tog konsekvensen af sit navn ved ikke bare at bære sit navn, men ved at være sit navn: Frelseren. Brorson digtede om det: "Jesus os til trøst og gavn frelsernavnet ville bære", men han måtte tidligt lære, at det var et smerte-navn; "dog, for han er Jesus blevet og min jammer på sig tog, derfor står mit navn indskrevet dejligt udi livets bog".

I dåben nævner gudmor eller gudfar barnets navn, og præsten gentager det som en tydelig be-kræftelse af, at det, der nu skal til at ske, er dybt personligt: Dit navn knyttes til Jesu navn, dit liv bindes til Jesu liv. Det er realiseringen af en bøn, Grundtvig formulerede i en dåbssalme: "O, skriv dit navn i deres hjerte, og deres i din højre hånd, så de med dig har fryd og smerte tilfælles i den Helligånd!"

Liv og fællesskab med Jesus selv. Med navns nævnelse. Skulle det ikke være godt nok?

Hvad skal vi så med hedensk talmagi?

Frede Tramm

Tilbage